

FSD1306

Yksi päivä mediaa 2001

Aineisto-opas

TIETOARKISTO

Tämän aineisto-oppaan viittaustiedot:

Yksi päivä mediaa 2001 [aineisto-opas]. Tampere : Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto [tuottaja ja jakaja], 2015.

Aineisto-opas on luotu aineiston versiosta 2 (15.6.2009).

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto
33014 Tampereen yliopisto

Asiakaspalvelu:
asiakaspalvelu.fsd@uta.fi
040 190 1442

Palveluportaali Aila:
<https://services.fsd.uta.fi/>

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto
<http://www.fsd.uta.fi/>

Lukijalle

Tämä aineisto-opas on osa Tietoarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa FSD1306. Oppaan alussa on tiedot aineiston sisällöstä, aineiston rakenteesta ja keruusta sekä luettelo julkaisuista, joissa aineistoa on käytetty. Opas sisältää myös aineiston keräämisessä käytetyt dokumentit, esimerkiksi mahdolliset haastattelukysymykset, tutkimuskutsut, kirjoituskutsut, litterointiohjeet tai virikemateriaalin. Jos aineistosta on arkistointivaiheessa luotu erillinen selailtava html-hakemisto, on aineisto-oppaaseen liitetty hakemistosta pdf-muotoinen kuvakaappaus, josta käy ilmi mm. tutkimushenkilöiden taustatiedot. Tekstiaineistoista mukana on lisäksi aineistoesimerkki, josta selviää esimerkiksi käytetty litterointitaso.

Tämän aineisto-oppaan sisältämät versiot aineistonkeruuseen ja aineiston taustatietoihin liittyvistä dokumenteista on tarvittaessa anonymisoitu ja muokattu. Kaikki oppaan sisältämät dokumentit toimitetaan aineiston tilauksen yhteydessä erillisinä tiedostoina varsinaisessa arkistoidussa muodossaan.

Aineistoon ja sen tekijöihin tulee viitata asianmukaisesti kaikissa julkaisuissa ja esityksissä, joissa aineistoa käytetään. Tietoarkiston antaman malliviittaustiedon voi merkitä lähdeluetteloon sellaisenaan tai sitä voi muokata julkaisun käytäntöjen mukaisesti. Malliviittaus:

Yksi päivä mediaa 2001 [elektroninen aineisto]. FSD1306, versio 2 (2009-06-15).
YLE Yleisötutkimus & Jyväskylän yliopiston Nykykulttuurin tutkimuskeskus & Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kansanrunousarkisto [tuottajat]. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto [jakaja], 2009.

Tietoarkistoon on lähetettävä viitetiedot kaikista julkaisuista, joissa käyttäjä hyödyntää aineistoa. Aineiston alkuperäiset tekijät ja tietoarkisto eivät ole vastuussa aineiston jatkokäytössä tuotetuista tuloksista ja tulkinnoista.

Sisältö

1	Aineiston kuvailu	1
1.1	Aineiston otsikot ja datan versio	1
1.2	Sisällön kuvaus	1
1.3	Aineiston rakenne ja keruu	2
1.4	Aineiston käyttö	3
A	Aineistonäyte	5
B	Kirjoitusohjeet	9

Luku 1

Aineiston kuvailu

1.1 Aineiston otsikot ja datan versio

Aineiston nimi: Yksi päivä mediaa 2001

Aineiston nimi englanniksi: One-Day Media Diaries 2001

Aineisto-opas on luotu aineiston versiosta 2 (15.6.2009).

1.2 Sisällön kuvaus

Muu materiaali

Aineistonäyte

Tekijät

YLE Yleisötutkimus
Jyväskylän yliopiston Nykykulttuurin tutkimuskeskus
Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kansanrunousarkisto

Aineiston tekijänoikeudet

FSD:n ja aineiston luovuttajan tekemän sopimuksen mukaisesti.

Aineiston luovuttaja

Erja Ruohomaa (YLE Yleisötutkimus)

Aineisto luovutettu arkistoon

23.12.2003

Asiasanat

aikakauslehdet; arkielämä; elämismaailma; Internet; joukkoviestimet; joukkoviestintä; kansainvälisyys; kirjat; kokeminen; kokemukset; lehdistö; mainonta; media; media; media; mediakulttuuri; medialukutaito; perhe-elämä; radio; sanomalehdet; suomalaisuus; televisio; tiedonvälitys; työelämä; uusmedia; viestimet; viestintä

Tieteenala / Aihealue

FSDn sanaston mukainen luokittelu: kulttuurintutkimus; sosiaalipsykologia; sosiologia; tiedotustutkimus

CESSDAn sanaston mukainen luokittelu: joukkoviestimet

Sarjakuvaus

Tämä aineisto kuuluu sarjaan:

Yksittäiset aineistot

Yksittäisiin aineistoihin on luokiteltu ne aineistot, jotka eivät kuulu mihinkään sarjaan.

Sisällön kuvaus

Aineisto on kerätty syystalvella 2001 Yle:n teksti-tv:ssä, televisio- ja radiokanavilla sekä 30 eri sanomalehdessä esitetyn kirjoituspyynnön avulla. Suomalaisia on pyydetty kertomaan, mitä he ovat katsoneet, kuunnelleet ja lukeneet torstaina 29.11.2001. Tavoitteena on ollut selvittää, mikä rooli eri medioilla on päivän aikana heidän elämässään, herättääkö media keskustelua kotona tai töissä ja onko media yksityinen vai sosiaalinen kokemus. (ks. Aineiston tiedostot.)

Yksittäiset kirjoittajat ovat päiväkirjoissaan vaihtelevasti kertoneet siitä, mitä he kyseisenä päivänä ovat katsoneet, kuunnelleet ja lukeneet ja mitä ajatuksia ja tunteita media on heissä herättänyt. Osa kirjoituksista on hyvin lyhyitä, osa useita sivuja. Sähköiseen muotoon tutkimusta varten on arkistoitu 751 mediapäiväkirjaa.

Suurin osa kirjoittajista on yli 45-vuotiaita ja alle 30-vuotiaita on noin kymmenes osa kaikista. Koululaisten vastauksista suurin osa vain SKS:n arkistossa, ei sähköisenä.

1.3 Aineiston rakenne ja keruu

Maa: Suomi

Kohdealue: Suomi

Havainto/aineistoyksikkötyyppi: Tapahtuma/prosessi/ilmiö

Perusjoukko/otos: Kirjoitustaitoiset ja -halukkaat suomalaiset

Aineistonkeruun ajankohta: 30.11.2001 – 23.12.2001

Kerääjät: Erja Ruohomaa (YLE Yleisötutkimus); Juha Nirkko (Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kansanrunousarkisto); Katarina Eskola (Jyväskylän yliopiston Nykykulttuurin tutkimuskeskus)

Aineistonkeruun tekniikka: Eri medioiden (sanomalehdet ja Yle:n tv- ja radiokanavat) kautta välitetty kirjoituspyyntö

Keruväline tai -ohje: Kirjoituspyyntö ja -ohje (ks. Aineiston tiedostot)

Aineiston ajallinen kattavuus: 29.11.2001

Tutkimuksen aikaulottuvuus: Poikkileikkausaineisto

Havainto/aineistoyksiköiden valinta: Itsevalikoitunut näyte. Kirjoituskehoitus oli suunnattu kaikille suomalaisille, mutta tavoittamattomiin saattoi jäädä osa niistä ihmisistä, jotka seuraavat vain kaupallisia kanavia. Aineistoa ei pyrittykään saamaan tilastollisesti edustavaksi.

Lähdeaineistot: Aineiston lähdemateriaalina on kirjoituskilpailun tuottama aineisto, joka kokonaisuudessaan koostuu paperilla postitse tulleista 550 yksityishenkilön ja 728 koululaisen mediapäiväkirjoista sekä sähköpostitse tulleista 310 mediapäiväkirjasta ja sähköpostin liitetiedostoina tulleista 510 mediapäiväkirjasta. Koko aineisto on arkistoitu SKS:n Kansanrunousarkistoon. Sähköisessä muodossa oleva Yhteiskuntatieteellisen tietoarkiston välittämä aineisto koostuu 751 mediapäiväkirjasta.

1.4 Aineiston käyttö

Aineiston käytössä huomioitavaa

Elektronisesta aineistosta puuttuu suurin osa kouluista tulleista vastauksista. Aineistosta on poistettu liian lyhyiksi tulkitut noin 100 päiväkirjaa (esimerkiksi vain parin sanan sähköpostiviestit) ja muutoin tutkimuskäyttöön kelpaamattomat 24 päiväkirjaa. Paperimuodossa tulleet mediapäiväkirjat on arkistoitu Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kansanrunousarkistoon (yhteensä 2899 leimattua eli arkistossa numeroitua sivua).

Aineisto on tallennettu ilman muotoiluja ISO 8859-1 Ascii-merkistöllä tekstitiedostoiksi, joita voi lukea ja käyttää lähes kaikilla tekstinkäsittelyohjelmilla ja kvalitatiivisten aineistojen käsittelyyn tarkoitetuilla analyysi- ja muokkausohjelmilla. Alkuperäisen aineiston kukin tekstitiedosto oli nimetty koodilla, jossa näkyi vastaajan numero, sukupuoli, syntymävuosi (a= jos ei tiedossa, vaan arvioitu) ja asuinalue. Esimerkiksi tiedostonnimi 0074M198004.txt tarkoitti, että vastaaja numero 74 on mies, joka on syntynyt 1980 ja asuu Varsinais-Suomessa. Asuinalue-tunnukset olivat seuraavat: 01 Pääkaupunkiseutu, 02 Muu Uusimaa, 03 Itä-Uusimaa, 04 Varsinais-Suomi, 05 Satakunta, 06 Kanta-Häme, 07 Pirkanmaa, 08 Päijät-Häme, 09 Kymenlaakso, 10 Etelä-Karjala, 11 Etelä-Savo, 12 Pohjois-Savo, 13 Pohjois-Karjala, 14 Keski-Suomi, 15 Etelä-Pohjanmaa, 16 Pohjanmaa, 17 Keski-Pohjanmaa, 19 Kainuu, 20 Lappi, 21 Ahvenanmaa, 22 ulkosuomalaiset. Tietoarkistossa muodostettiin aineistosta yksi xml-tiedosto, josta on

tehty sekä rtf-tiedosto että html-tiedosto.

Julkaisut

Alasuutari, Pertti (2006). Median arkikäyttö ja julkinen ohjelmatoiminta. Yhteiskuntapolitiikka 71(4), 361-372.

Kytömäki, Juha & Nirkko, Juha & Suoninen, Annikka (2003). Yksi päivä mediaa. SKS, Kansanelämän kuvauksia; 63. Tampere.

Niemelä, Raimo (2006). Ikääntyneiden informaatiokäyttäytyminen. Laadullinen tutkimus arkielämän informaatiokäytännöistä ja toimintaan aktivoitumisesta. Oulu: Oulun yliopisto. Acta Universitatis Ouluensis Humaniora; B74.

Panula, Tuula (2005). Lehden lukemisella ja aamukahvilla se päivä alkaa. Tutkimus median asemasta suomalaisen arjessa. Pro gradu -tutkielma. Kulttuurien tutkimuksen laitos/Folkloristiikka. Helsingin yliopisto.

Ruohomaa, Erja (2002). Yksi päivä mediaa 29.11.2001. Päiväkirjat tutkimuksen kohteina. Helsinki: YLE Yleisötutkimus. Tutkimuksia; 1/2002.

Ajantasainen julkaisuluettelo aineiston kuvailun yhteydessä osoitteessa

<https://services.fsd.uta.fi/catalogue/FSD1306>

Aineiston sijainti

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto

Erityisehdot

Aineisto saattaa sisältää tunnistetietoja, joita ei ole muutettu (esim. henkilönimiä, asuinpaikkatietoja, työpaikkojen ja vastaavien nimiä). Aineisto-otteita julkaistaessaan jatkokäyttäjän tulee tapauskohtaisesti harkita, mitä tietoja otteesta täytyy poistaa tai muuttaa tutkimuseettisten käytäntöjen mukaisesti.

Käyttöoikeudet

Aineisto on käytettävissä tutkimukseen, opetukseen ja opiskeluun.

Liite A

Aineistonäyte

FSD1306 YKSI PÄIVÄ MEDIAA 2001

FSD1306 ONE-DAY MEDIA DIARIES 2001

Tämä dokumentti on osa yllä mainittua Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa.

Dokumenttia hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä.

Lisätiedot: <http://www.fsd.uta.fi/>

This document forms a part of the above mentioned dataset, archived at the Finnish Social Science Data Archive.

If the document is used or referred to in any way, the source must be acknowledged by means of an appropriate bibliographic citation.

More information: <http://www.fsd.uta.fi/>

Detta dokument utgör en del av den ovannämnda datamängden, arkiverad på Finlands samhällsvetenskapliga dataarkiv.

Om dokument är utnyttjat eller refererat till måste källan anges i form av bibliografisk referens.

Mer information: <http://www.fsd.uta.fi/>

Mediapäivä 29. 11. 2001

Aamulla aukaisin Yle 1:n noin kello 5.40, kuten joka aamu. Radio on vuoteeni vierellä, kädenojennuksen päässä. Luontoääni tteet, jotka lähetetään hetkeä ennen kuuden aikamerkkiä, ovat parasta, mitä yli kuusikymppinen eläkeläinen voisi radiota toivoa. Toisena nautintona on lapsuudesta tuttu väliaikamerkki. Näissä koen ystävällisen aamutarjoilun: tuttua ja pysyvää -ajattomuutta. Sitten vuorossa uutiset, hartaita säveliä ja aamuhartaus. Sen jälkeen usein nukahdan ja herään seitsemän uutisiin. Kuuntelen radiota kunnes aikaa kauhealla räminällä helmenkalastajat. (tunnarit voisi joka mediassa lähettää vähän hillitymmiin, ettei saisi slaagia.) Olen hiljaisuudessa kello yhdeksään asti, jolloin ylen ykkösestä alkaa tiedeuutiset, reseptorit ym. tänään mediapäivänä oli vuorossa "varrella virran", ei kovin kiinnostava. Kymmeneltä suljen radion ja käyn postilaatikolla. Tänään on niin onnellisesti, että päivän posti on tullut. Alkaa lehtien luku. Ensin luen Suomen toiseksi parhaan paikallislehden, Sydän Satakunnan. (Harja-valta-Kiukainen-Kokemäki - Nakkila.) Sitten luen Satakunnan Kansan, kirjeet ja muut lehdet. Kello yksi toista avaam ykkösestä uutiset. Lehtien luku jatkuu kunnes klo 11.45 on Kolmannen maailman puheenvuoro, sitten Turun tuomiokirkonkello lyö 12. Jälleen ajattomuuden hetki, jonka haluan kuulla päivittäin, jos mahdollista, sekä mielteläuseen. Luontokuvaaja Markku Tanon matkassa Tenolla, erittäin mielenkiintoinen. Hän kertoi mm. "muurahainen kiipesi sammalen latvaan katsomaan maisemaa". Hän sai tilanteesta kaksi kuvaa.

Taloustyöni keskeytyi tästä huikeasta ajatuksesta. Juuri tällaisen mittakaavaaeron uskon olevan ihmistä suurempaan tarkkailijaan. Hän sanoi myöskin: "kun maisema on kaunis se on viihtyisä". Tämän olen koko ikäni todennut ja surettaa se, että maaseutua ajetaan alas. Minkälainen on maisema, jota maalaus ei vuosittain kunnosta. Näin sen silloin, kun Porkkala saatiin takaisin. Menin junalla Helsingistä Turkuun ja järkytyin sitä pajurisukkoa, joka Porkkalan peitti. Siis henkö ollaan menossa, esi-isien raivaamat pellot läpi pääsemättömän pajukon peitossa? Eipä ole kulkijalla silmiä hivelviä kauneusarvoja teiden varsilla. Kello 13.10 etsin asemaa, jossa olisi keskustelua. Ohi tan lukemattomi a radiolähetyksiä, joissa mourutaan tuskiissaan siitä kuinka kaivataan ja rakastetaan. Suoraan sanoen, siitä puhe mistä puute. Eivät ihmiset rakasta muuta kuin unelmiä. Yli 800000 ihmistä Suomessa asuu yksin. Ne väestö-liiton mainoslaut ovat pelkkää petosta. Rakkaus on aivan muuta kuin ne jonninjoutavat vonkaamiset, joissa muutamaa sanaa toistetaan kulumiseen asti. Löysin ruotsinkielisen ohjelman, jossa keskusteltiin lääketieteeseen liittyvistä asioista. Sen päätyttyä olin ulkona, kunnes kuuntelin klo 16.00 uutiset ja sen jälkeen vallan vaiheilla. Valitettavasti se jäi kesken, kun seuraan "Hotelli Segeriä" MTV:ssä. Se taas kiinnostaa siksi, että lähes kaikki siinä olevat henkilöt ovat vähemmän miellyttäviä tyyppejä. Se on hyvää vastapainoa ällöttäville "Kauniille ja rohkeille" Enkä sitä voiko kukaan niitä tietää vuodesta toiseen? Illalla keskityin kirjan lukemiseen. TV yhden "Kotikatu" ja uutiset klo 20.30. Urheilua ei minulle mistään mediasta, kiitos. Harrastan liikuntaa henkilökohtaisesti, en noja tuoliurheilua. Ruusuja radi on Yle 1:lle !! Risuja lehdille, joissa joutuu ostamaan urheiluvuot vuosikymmenestä toiseen, vaikka ei pennin edestä kiinnosta. Vai pitäisi kō sanoa sentin edestä.

Liite B

Kirjoitusohjeet

FSD1306 YKSI PÄIVÄ MEDIAA 2001

FSD1306 ONE-DAY MEDIA DIARIES 2001

Tämä dokumentti on osa yllä mainittua Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa.

Dokumenttia hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä.

Lisätiedot: <http://www.fsd.uta.fi/>

This document forms a part of the above mentioned dataset, archived at the Finnish Social Science Data Archive.

If the document is used or referred to in any way, the source must be acknowledged by means of an appropriate bibliographic citation.

More information: <http://www.fsd.uta.fi/>

Detta dokument utgör en del av den ovannämnda datamängden, arkiverad på Finlands samhällsvetenskapliga dataarkiv.

Om dokument är utnyttjat eller refererat till måste källan anges i form av bibliografisk referens.

Mer information: <http://www.fsd.uta.fi/>

Yksi päivä mediaa vuonna 2001

Mitä katsoin, kuuntelin ja luin torstaina 29. marraskuuta 2001?

Yleisradion Yleisötutkimus, Jyväskylän yliopiston Nyky-kulttuurin tutkimuskeskus ja Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kansanrunousarkisto julistavat yhteistyössä kirjoitushankkeen **Yksi päivä mediaa vuonna 2001**.

Kutsumme sinua kertomaan yhdestä mediapäivästäsi, tarkemmin vielä **torstaista 29.11.2001**.

Millainen rooli lehdillä, radiolla, televisiolla, kirjalla, Internetillä ja muulla medialla on suomalaisten arkipäivässä digitaalisen aikakauden kynnyksellä? Onko media arjen seuralainen, elämysten antaja, ajatusten herättäjä, tiedonvälittäjä, taustakohinaa vai kaikkea tätä? Miten paljon mediaa päivään mahtuu? Herättääkö media keskustelua kotona tai työpaikalla, miten sitä kommentoidaan, mitä perheessä puhutaan? Onko media ennen kaikkea hyvin yksityisiä kokemuksia ”oman” kirjan, kanavan, ohjelman tai lehden äärellä vai yhteisiä kokemuksia perheen tai hyvän ystävän seurassa vai molempia? Seurataanko eri medioista eri aiheita vai samoja kaikista? Saako tavallisena arkipäivänä mediasta uutta tietoa, herättääkö media pohdintoja, antaako ajattelemisen aihetta, iloa, myötätuntoa, hyvää oloa, ärtymystä, pelkoa vai valuuko median tulva ohi jälkiä jättämättä? Millä tavalla media voi yllättää vai voiko se?

Kirjoitushanke on tarkoitettu kaikenikäisille - nuorille ja aikuisille. Toivomme, että pidät päiväkirjaa mediakokemuksistasi yllä mainittuna päivänä ja teet siitä kirjoituksen. Mitä kaikkea katsoit, kuuntelit tai luit tuona päivänä, millaisia havaintoja, ajatuksia ja tunteita media sinussa tuon päivän aikana herätti. Ja mitä muuta median seuraamiseen liittyi. Toivomme, että kuvaat päivän mediakulu-

tustasi ja mediakokemuksiasi kattavasti ja samalla mahdollisimman henkilökohtaisesti sitä, miten sinä median koit. Kirjoituksen pituus on vapaa, mielellään reilu vasen marginaali.

Lähetetyt päiväkirjat siirretään tutkijoiden käyttöön Jyväskylän yliopiston Nykykulttuurin tutkimuskeskuksessa ja Yleisradion Yleisötutkimus-osastolla. Myöhemmin ne arkistoidaan vastaajan nimellä Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kansanrunousarkistoon, missä ne ovat tutkijoiden käytettävissä. Kirjoituksista laaditaan myös kokoomateos, jonka kustantaa Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. Julkaisuun valituilta kirjoittajilta pyydetään lupa. Tekijänpalkkioita ei ole mahdollista maksaa. Liitä mukaan yhteystietosi, myös mahdollinen sähköpostiosoitteesi sekä syntymävuotesi.

Yksi päivä mediaa -ilmoituksen julkaisseet sanomalehdet:

Etelä-Saimaa	Palvelulehti-Itäväylä
Etelä-Suomen Sanomat	Pitäjäläinen
Helsingin Sanomat	Salo Seudun Sanomat
Hämeen Sanomat	Satakunnan Kansan
Iisalmen Sanomat	Savon Sanomat
Itä-Häme	Sisä-Suomen Lehti
Kansan Uutiset	Turun Sanomat
Karjalan Maa	Turun Tienoo
Keski-Uusimaa	Uudenkaupungin Sanomat
Kouvolan Sanomat	Uusi Aika
Kymen Sanomat	Uusimaa
Länsi-Savo	Uutis-Jousi
Länsi-Suomi	Uutispäivä Demari
Metro	Vaarojen Sanomat
Nivala	Vakka-Suomen Sanomat